

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. Quænam intercedat distinctio inter Spirationem actuam, &
Relationes Paternitatis & Filiationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

hoc sensu dixit S. Bernadus serm. 8. in Cant. Spiritum S. esse osculum Patris ad Filium.

619. Dicendum. 3. Absolutè loquendo dantur in Deo quatuor Relationes. Ita communis contra quosdam antiquiores, Majorem, Ockam & Gabrielem, qui potiùs in modo loquendi, quàm reipsà dissentire videntur. Probatur Conclusio. Vbi sunt diversæ rationes fundandi, sunt diversæ Relationes oppositæ: sed sunt duæ diversæ rationes fundandi, nempe duæ Processiones, quarum una est à solo Patre, altera à Patre & Filio per Spirationem activam utriusque; communem: ergo prior ratio fundandi fundat duas Relationes oppositas, quarum una est Paternitas, altera Filiatio; posterior fundat duas alias Relationes, quarum una est Spiratio activa, denominans *Spiratorem*, altera Spiratio passiva, denominans *Spiratum*.

620. Confirmatur. Pater & Filius referuntur ad Spiritum S. sed non referuntur sub conceptu Patris aut Filij, quia Spiritus S. nec est Filius Patris, nec Pater Filij: ergo referuntur aliâ Relatione: ergo sunt quatuor Relationes.

Observandum tamen est, in hac Conclusionè præcindi, an, & quomodo omnes quatuor relationes ab invicem distinguantur, nam hæc est controversia realis, de qua jam dicetur.

CONTROVERSIA III.

Quenam intercedat distinctio inter Spirationem activam, & Relationes Paternitatis & Filiationis.

621. Spirationem activam realiter distingui à Spiratione passiva, tanquam Relatione sibi opposita, jam dictum est. Quæstio est, an à Paternitate & Filiatione aliquo modo distinguatur, nemine cogitante.

622. Prima Sententia est, distingui realiter, & sic dari in Deo realem quaternitatem. Ita Durandus. Secunda sententia docet, Spirationem activam esse quoddam complexum seu aggregatum ex Paternitate & Filiatione. Hæc sententia nullum habet classicum Authorem, nisi quod Arriaga fateatur, se in eam vehementer inclinare.

623. Dicendum est. 1. Spirationem activam non distingui realiter à Paternitate & Filiatione. Est adeo certa Conclusio, ut sententiam Durandi aliqui vocent erroneam, propter aperta verba Concilij Lateranensis, omnem in Deo quaternitatem damnantis. Nec juvat Durandum, quod præcipua intentio Concilij fuerit, damnare quaternitatem, cujus vnum membrum esset ipsa Essentia: nam ex verbis illius deducitur, non dari quaternitatem Relationum: verba sunt. *Ideo solummodo Trinitas est, non Quaternitas, quia qualibet trium Personarum est illa Res, videlicet Substantia, Essentia &c.* quæ causalis non esset bona, si staret sententia Durandi, quia identitas Personarum cum natura staret cum quaternitate Relationum: imò debuisset Concilium dicere: *Ideo solummodo est Quaternitas, & non Quinquenitas, quia qualibet Relatio est illa res.*

624. Confirmatur. Nam ut ipse Durandus fateatur, in illo cap. damnatur Quaternitas Personarum. atqui si darentur quatuor relationes realiter ab invicem distinctæ, darentur hoc ipso quatuor Personæ: nam Spiratio activa non minus esset incommunicabilis quàm Paternitas, si enim esset communicabilis, identificaretur cum illa Persona, à qua, & cui communicaretur, quia illis non opponeretur relativè, & sic esset duabus Personis communis, quod quidem est verissimum, ut dicemus; sed adversatur sententia Durandi, ergo in sententia Durandi Spiratio activa est incommunicabilis: ergo esset quarta Personalitas.

625. Confirmatur. 2. Si Spiratio activa realiter distingueretur à Paternitate & Filiatione, deberet alterutra harum ab illa procedere, vel illa ab alterutra: non enim multiplicantur Relationes nisi per oppositionem Processionis: utrumque est falsum, ergo &c.

626. Fundamentum Durandi præcipuum est, quod existimet, pro reali diversitate terminorum debere multiplicari realiter relationes ad illos terminos. Nam præterquam quod hoc principium etiam in creatis negetur à quæplurimis, est insuper specialis ratio in divinis, ubi nulla est admittenda realis distinctio, quando nulla est Processionis & Relationis oppositio: atqui Paternitati & Filiationi non opponitur processivè & relativè Spiratio activa: ergo non distinguuntur.

627. Dicendum. 2. Eandem numero Spirationem activam esse in Patre & Filio, utriusque communem, & à Patre communicatam Filio, sicut illi communicatur Natura, ac proinde esse virtualiter intrinsecè distinctam tam à Natura quàm à Paternitate & Filiatione. Ita quoad principale punctum omnes Theologi supponunt, adeo ut teste Suarez lib. 5. c. 6. n. 5. plus quàm temerarium foret, ab hac sententia recedere, & Ruiz d. 18. s. 2. n. 7. dicat, oppositum esse errori proximum.

628. Prob. 1. Quidquid est in Patre, secundum quod in ratione numerica consideratum, non opponitur Filio tanquam Producenti Productum, illud idem numero communicat per identitatem Filio: sed Spiratio activa est in Patre, & per illam non opponitur Filio tanquam Producenti Productum; Filius enim non spiratur: ergo sicut Naturam, ita eandem numero Spirationem activam communicat Filio.

629. Respondere conatur Arriaga. Licet Pater non opponatur Filio in ratione Spiratoris ut sic: opponitur tamen in ratione talis Spiratoris: sicut licet non opponatur in ratione Personæ ut sic, opponitur tamen in ratione talis Personæ: & sicut hoc sufficit, ut Pater non habeat Personalitatem communem Filio, ita sufficit, ut nec habeat Spirationem communem.

630. Verum

630. Verum hæc responsio neutiquam satisfacit, & est disparitas manifesta inter prædicatum *Personæ & Spiratoris*. Nam prædicatum *Personæ* repugnat idem numero communicari Filio realiter distincto: daretur enim in prædicato communicabili processus in infinitum. Nam Personalitas Patris secundum illam formalitatem, quæ realiter distinguitur à Filio, semper retinet rationem *Personæ*, & sic iterum abstrahi posset prædicatum communicabile, & ita in infinitum: quod cum sit per se absurdum, utique dicendum est, prædicatum *Personæ*, ita esse imbitum in Paternitate, ut sicut hæc, ita & prædicatum *Personæ* sit incommunicabile. Nihil huiusmodi locum habet in prædicato *Spiratoris*, & Spirationis activæ, si dicatur communicari Filio à Patre, & potest hæc sine vilo inconvenienti dici esse virtualiter intrinsecè distincta à Relatione Paternitatis & Filiationis, non autem ratio *Personalitatis*.

631. Confirmatur. Nam Pater communicat Filio, quicquid habet, solâ gignendi facultate exceptâ, ut habet axioma Theologorum; Sed spiratio activa, formaliter loquendo, non est facultas gignendi: ergo communicatur Filio.

632. Probatur Conclusio. 2. Et efficacius ex Concilio Lugdunensi, relato in cap. vñico de Summa Trinitate in 6. Vbi definitur contra hæreticos, vel negantes Spiritum S. procedere à Patre & Filio, vel assentes procedere ab illis tanquam à duobus principiis; definitur, inquam, quod Spiritus S. ex Patre & Filio non tanquam duobus Principiis, sed tanquam ex vno Principio, non tanquam duabus Spirationibus, sed vnicâ Spiratione procedit.

Respondere conatur iterum Arriaga, Concilium loqui de Spiratione passiva, quia Spirationem & Processionem pro eodem usurpat. Sed nescio an hæc seriò dici possint. Quis enim nescit, non minus dari & dici processionem activam, quam passivam? ergo etiam si Concilium pro eodem sumat, non sequitur, quod loquatur de Spiratione passiva. Deinde quæ necessitas fuisset definire, vnicam esse in Deo spirationem passivam, cum nemo duas asseruerit? de spirationis autem activæ simplicitate utique poterat dubitari, quando defacto Arriaga dubitat.

633. Confirmatur ex Florentino sess. 24. docente, Patri & Filio esse vnam potestatem spirandi: per Potestatem autem non intellexit Concilium Volitionem essentialem, de cuius vnitatem communi Patri & Filio non erat dubium: intellexit ergo spirationem activam, quæ est, & rectè vocatur Potestas & Virtus spirandi, eò quod possit spirare, & spirare sint inseparabilia.

634. Respondet iterum Arriaga, Spirationem activam nunquam vocari potestatem, cum sit quasi Actio, & hoc ait esse apud omnes certum. Sed, quomodo potest hoc esse apud omnes certum, cum plures DD. (quos ego quoque sequar) doceant, Principium formale Quo, saltem partia-

le, esse ipsam Generationem & Spirationem activam? Deinde potestas spirandi & virtus spirandi sunt synonyma: atqui ipse Arriaga vocat Spirationem activam Virtutem spirandi; nam disp. 51. s. 1. §. secundò posset: habet hæc formalia verba: *Et quidem certum est, Patres admisisse Virtutem spirandi, illam autem nos vocamus Relationem spirationis.*

635. Ex dictis deducitur. 1. Quomodo spiratio activa distinguatur tum à Natura divina, tum à Personalitatibus Patris & Filij. Distinguitur inquam virtualiter intrinsecè: à Natura quidem, quia Natura est tribus Personis communis, non item Spiratio activa, & sic distinguitur realiter in tertio, nempe in spiratione passiva, cum qua realiter identificatur Natura, spiratio verò activa realiter ab eadem distinguitur. A Relatione Patris distinguitur etiam virtualiter, quia spiratio activa est communis Patri & Filio, non item Paternitas; & ob eandem rationem distinguitur etiam virtualiter à Filiatione, quæ producitur realiter, non item Spiratio activa.

636. Deducitur. 2. Cur Theologi non assignent in Deo tot proprietates, quot sunt Relationes, sed tantum tres. Nempe quia Spiratio activa est duabus Personis communis, & ideo non venit nomine Proprietatis, quæ debet vni Personæ tantum convenire.

CONTROVERSIA IV.

Quot, & quæ sint Notiones in Trinitate.

637. Notio apud Theologos consentaneè Sanctis Patribus, aliud non est, quam Nota, seu prædicatum vnius divinæ Personæ, quo discernitur ab alia Persona.

Et quamvis rideant hæretici cum Valentino Gentile Italico, patriâ Cosentino, negante vnitatem Essentiæ, suamque hæresin per Galliam, Germaniam & Poloniam spargente, ac denique Bernæ capitali supplicio affecto, quod hoc vocabulū non reperitur in S. Scriptura, ipsi tamen multò magis ridendi sunt, quod non advertant, abunde contineri Jo. 10. *Sicut novit me Pater, & ego nescio Patrem, & Matth. 11. Nemo novit Filium nisi Pater, neque Patrem quis novit nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare.*

638. Quoad numerum Notionum loquendum est cum communissima sententia Theologorum; contra Scotum, & Gabrielem, esse quinque. Cum enim huius numeri possit commoda ratio reddi, esto æquè commodè possent ad pauciores vel plures extendi, in tanto Mysterio à communi non est recedendum.

639. Solent ergo Notiones his vocibus significari. Innascibilitas (hoc est Improducibilitas) Paternitas (& hæc duæ conveniunt soli primæ Personæ) Filiatio, Spiratio activa & passiva.

N

Objicies.